

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידיות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תשכ"ה ♦ שנה טו ♦ תשפ"ז

שמיני עצרת - שמח"ת ♦ זאת הברכה

דברי אלוקים חיים מרחבינו הגה"ק זיע"א

ביום השמיני עצרת תהיה לכם, כל מלאכת עבודה לא תעשו
(במדבר כט, ל)

נחלקו הפוסקים האם יום זה נקרא חג, דעת הרמ"א, שאין שום מקום שמופיע בו שיום זה מכונה כחג ועל כן אין לקרותו חג. וכן כתב הרמ"ע פאנו דאין שמיני עצרת נקרא חג בכל התורה כולה ולא בדברי קבלה.

אולם השו"ע ורוב הפוסקים נקטו, שיום זה נקרא חג (אור זרוע ואליה רבה והיא דעת הלבוש, מג"א ופרי מגדים). בביאורי הגר"א הביא מקור לכך שקרוי חג, מהגמרא בסוכה בדף מח., שם כתוב, 'והיית אך שמח' לרבות לילי יו"ט האחרון לשמחה (וכ"ש היום שהלילה טפל אליו, רש"י שם).

הנפק"מ בין הדעות, האם אומרים חג בנוסח התפילה, שלדעת הרמ"א, אומרים בתפילת שמונה עשרה 'את יום שמיני עצרת הזה'. משא"כ בשו"ע מופיע הנוסח 'את יום שמיני חג העצרת הזה'.

נידון נוסף מופיע בפוסקים, ע"פ רוב הדעות ששמיני עצרת נקרא חג, האם הוא מוגדר כחג בפני עצמו (דעת הגר"א), או שהוא המשך של חג הסוכות (ט"ז), כפי המשמעות מכך שקרוי 'שמיני' וגם מהמשמעות 'עצרת', כפי שמבאר רש"י עה"ת (ויקרא כ"ג ל"ו) שעצרת הכוונה 'שהיום השמיני עצרת ממנו'.

הט"ז מביא ראיה לשיטתו מפסק השו"ע ביו"ד סימן ר"כ ס"כ, שהאוסר את עצמו מבשר בחג הסוכות, אע"פ שלא אמר בפירוש שיהיה אסור אף בשמיני עצרת, הדין הוא שאסור בבשר גם בשמיני עצרת, מוכח א"כ שהוא חג אחד ולכן יהיה אסור בכלול כולל שמיני עצרת. אולם בפרי מגדים דחה שאין ראיה משם, כי אפשר ל'ל' שהטעם הוא משום שהולכים אחר לשון בני אדם.

הנפק"מ בין הדעות מתבטאת באופן אמירת הנוסח הנ"ל, שלדעת הט"ז, אומרים בנוסח התפילה 'את יום שמיני עצרת החג הזה' והפ"י שהוא עצרת לחג הסוכות שהרי לשיטתו אינו חג לעצמו אלא המשך לחג שקדם לו. אולם לגר"א מוילנא, עיקר הנוסח הוא כפי הנוסח המופיע בשו"ע, שאומרים 'את יום שמיני חג העצרת הזה'.

במהרש"ל מקיים את הנוסח של הט"ז על פני הנוסח של השו"ע, אך מטעם אחר, כדי שלא להפסיק בין שמיני לעצרת, שהרי בפסוק הם סמוכים זה לזה והוא שם אחד.

בפרי מגדים כתב, שע"פ כל הנוסחאות אין לומר את המילה 'העצרת' עם ה', אלא צריך לומר 'עצרת'.

דברות קודש מרחבינו עט"ר שליט"א

שמיני עצרת הוא חג מן התורה, שחל ביום השמיני של חג הסוכות, אולם הוא נחשב רגל בפני עצמו ואינו קשור לסוכות, אלא סמוך לו בלבד, ודינו כדיני יום טוב. בארץ ישראל חל באותו היום גם שמחת תורה, וזהו השם המוכר יותר ליום זה. אולם אין מדובר באותו החג כי שמיני עצרת הוא חג מן התורה, ואילו שמחת תורה נקבע רק ע"י החכמים. בארצות חו"ל, "שבהן נהוג יום טוב שני של גלויות, ההבדלה בין שני החגים ברורה: היום הראשון הוא שמיני עצרת, ולמחרתו נחגג יום שמחת תורה.

מובא בגמרא (שבת לא) מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו, גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל: גיירני. אמר לו: דעלך סני, לחברך לא תעביד, מה ששנאוי עליך אל תעשה לחברך פירש הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין ז"ע, בדרך דרוש: בקש אותו גר שיגלה לו הלל את טעמו של שמיני עצרת, מפני מה הוא "רגל בפני עצמו". על כך השיב הלל: "דעלך סני לחברך לא תעביד" עצרת היא חג האחדות, כדאיתא (ויקרא כג, לו רש"י) דהקב"ה אומר על החג הזה "קשה עלי פרידתכם". וזהו סוכת שלם, הסוכה עושה השלום, הוא האחדות.

מסופר כי פעם בשמיני עצרת נכנס יהודי פשוט אל הגאון בעל ה"תניא" וביקשו להסביר לו במילים פשוטות מה עניינו של שמיני עצרת באופן שגם הוא יבין. הרה"ר רבי רגע, העביר ידו על מצחו ואמר: "שמיני עצרת הוא כמו תמצית מרוכזת שרוקחים בצלוחית קטנה, ואחר נוטלים ממנה כמה טיפות, מערבבים אותה במים ורוקחים בכמויות גדולות יותר. כך שמיני עצרת הוא תמצית השמחה של כל השנה, וממנו נמשכת השמחה לכל ימות השנה".

ביום שמיני עצרת תהיה "לכם" ולא להם, חג זה נועד רק לקב"ה ולישראל עמו. אנו נעצרים אצל הקב"ה לעוד יום ושמחים שמחה גדולה ועצומה להיות בקרבתו ית' ולהינות מזיו שכירתו. על כך אומרים שמיני חג העצרת הזה.

ומסביר הרה"ק בעל הבאר משה מקוֹזניץ ז"ע – דהנה ידוע, הגם שבהושענא רבה יוצאין הפתקין, עם כל זאת עדיין הם נעצרים עד שמיני עצרת, ועוד נותנים זמן לאדם שישב בתשובה, ויקבל עליו עול מלכותו יתברך עול מלכות שמים שלימה.

זהו "ביום השמיני עצרת תהיה" - שיהיה עוד עצרת דהיינו מעצור ועיכוב להגזרין והפתקין, "לכם" - אותיות מלך, שעוד נותנים לאדם זמן עד שמיני עצרת לקבל עליו מלכות שמים, ולשוב בתשובה לפניו יתברך.

ואמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק ז"ע על הפסוק "אז איתם ונקיתי מפשע רב" (תהילים יט, יד) - "אז" עולה למניין ח', הוא שמיני עצרת, כלומר שבשמיני עצרת "נקיתי מפשע רב".

ואילו הרה"ק רבי מנחם מנדל מוארקא ז"ע אמר: אנחנו עברנו כזה ראש השנה שהוא יום הדין הנורא, וכזה יום כיפור קדוש, ואחריו נכנסנו לסוכה ואנחנו בשמחה, אומר לנו הקב"ה - "אם לא תהיו שוטים אראה לכם עוד יותר טוב!" וזה הוא - "שמיני עצרת", ואסמכתא לכך ניתן לראות ממה שכתוב בתורה (שמות יג, כ) "ויסעו מסוכות ויחנו באיתם" - אחרי שנוסעים מסוכות, חונים ב"איתם", שרומז ל"אז איתם ונקיתי מפשע רב כנ"ל.

הרימו "מעות יזכור"

לטובת מוסדות קראלי בארה"ק

והיית אך שמח" (דברים טז, טו)

"אך לרבות ליל יו"ט האחרון של חג" (סוכה מח, א) יש לתמוה, והלא 'אך' מיעוטא הוא בכל מקום, ואיך בא כאן לרבות? ויש ליישב על פי דברי המדרש שעיקר מצות השמחה בשמיני עצרת היא לשמוח בה', והנה אם האדם לא יעשה גבול לשמחתו בשבעה ימי החג ויאכל וישתה יותר מדי, לא יהיה ביכולתו לשמוח שמחה שלימה בשמיני עצרת, כמו שמצינו שבערב שבת או בערב יום טוב ימנע באכילה כדי שיאכל בשבת לתיאבון. על כן צריך האדם לשמוח בימי החג במידה ברורה כדי שיוכל לקיים את מצות שמיני עצרת כראוי. זהו מה שכתוב "והיית אך שמח", דהיינו שמיעוט השמחה בשבעת ימי החג הוא כדי שיוכל לשמוח אחר כך בשמיני עצרת שמחה שלימה.

(דעת סופר)

פרשת וזאת הברכה

מימינו אש דת למו" (לג, ב)

אש דת שהייתה כתובה מאז לפניו באש שחורה על גבי אש לבנה (רש"י) יש להבין מהי אש שחורה ואש לבנה. הנה בגמרא ביומא דרשו חז"ל דהתורה היא כמו סם, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם המות. ביאר בזה בעל חובת הלבבות דמשום כך נמשלה התורה לאש משום דיש בה את שתי הבחינות שיש באש, מצד אחד היא מאירה ומחממת, אולם מאידך גיסא שורפת היא את מי שלא נזהר בה. זהו שרמז רש"י דאמר "אש שחורה על גבי אש לבנה" דהתורה ביסודה היא אש לבנה המסמלת הצלחה לעוסק בה ועץ חיים לעושה, אולם יש בה גם בחינה של אש שחורה והיא למי שלא הולך בדרכה ובנתיבותיה.

(כתב סופר)

ועזר מצריו תהיה. (לג, ז) אפשר לומר דהכונה הוא ידידו דגם היצירה הוא מלאך עושה רצון הבורא שלך נברא כדי להסית, אם כן מן היצר הרע בעצמו יכולין ללמוד שמחויבים לשמוע בקול ה', שהוא היצר הרע שמסית הוא ג"כ אך ורק כדי למלאות רצון הבורא, וזהו ועזר מצריו תהיה מן היצר בעצמו תהיה עזר.

(אהבת ישראל)

שמח זבולון בצאתך. (לג, יח) אמר הרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע שמחה היא עצה לפרנסה כמו"ש (דברים לג) שמח זבולון בצאתך פירש"י הצלח בצאתך לסחורה. למה הוציא הכתוב הצלחה בלשון שמחה, ולא עוד דכתיב שמחה עוד לפני שהתחיל בעסק כי בדרך כלל אחרי שעסק יכול ד לשמוח אלא ע"י השמחה יהי' לו הצלחה עכ"ל. ובזה יובן על והיית אך שמח שמתרגם יונתן ברם חדון באצלחותא, היינו ע"י החדוה יהיה לו הצלחה וכאמור.

(אמרי שאול)

אשריך ישראל מי כמוך עם נושא וכו'. (לג, כט)

הענין הוא דאסור להתגאות, רק זה מותר שלא לירא משום דבר, להתגאות שיש לו פטרון אביו שבשמים, ואפשר על זה רמזו חז"ל (סוטה ה). שמיני שבשמינית מותר, ועל ידי זה הורג הקליפות. וזהו שאמר אשריך ישראל מי כמוך עם נושע כו' ואשר חרב גאותך, רצה לומר דזה הגאון שאתה יודע שהשי"ת מגן עזרך, הוא לך חרב, שעל ידי זה תהרוג אותם, ואתה על במותינו תדרוך, כלומר על ידי גאון שלך, הקליפות שמכונה בשם במה (פרס רמונים שער כג ערך במות), לשון גבהות, תדרוך, דעל ידי גאותם תהרוג אותם, דהם מתגאים בעצמם ולא בהשם יתברך.

(קדושת לוי)

ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים. (לד, י) מהו "ולא קם", היה לו לכתוב 'ולא יקום' נביא בישראל כמשה'. אלא, אחת ממעלות משה רבינו על כל שאר הנביאים היתה, שכל הנביאים נפלו בהגלות אליהם הקב"ה, ואילו משה היה עומד שעה שה' דיבר עמו פנים בפנים. זהו שאמר הכתוב "ולא קם עוד נביא בישראל וגו'", כלומר, שלא יהיה עוד כמשה רבינו אשר ידעו ה' פנים בפנים, והוא "קם" ולא נפל, כי הם כן נפלו על פניהם.

(הגה"ק האלוקי רבי שמשון מאוסטרופלי זי"ע)

חתן תורה וחתן בראשית

פעם ראו עם הארץ ששש ושמש בשמחת תורה, ושאלוהו לשמחה מה זו עושה, וכי מה שייכות יש לך עם התורה הקדושה שאתה שמח כל כך בשמחתה, וענה ואמר וכי ביום שמחתו של אחי העוסק בתורה לא אשמח עמו. ולי נראה שלכן תקנו קדמונינו שתי חתנים ביום הזה, 'חתן תורה' הוא העוסק בתורה שהשלים לחם חוקו ושש ושמש לגמרה של תורה, ו'חתן בראשית' הוא זה שמקבל על עצמו להתחיל מהיום, ואף הוא בכלל חתני השמחה ביום גדול זה.

'שמיני רגל בפני עצמו' (סוכה מח)

מספרים על הרה"ק הדברי יואל זי"ע שסבל מייסורים נוראים ברגליו, והזהירוהו הרופאים שלא יקוד בשמיני עצרת ושמחת תורה. אך לא שמע לציווי הרופאים, ואמר בדרך צחות, 'שמיני רגל בפני עצמו' (סוכה מח) דהיינו, בימים אלו יש רגליים אחרות. וידוע לפלא עבודת ההקפות אצל הרה"ק הנ"ל, ואירע פעם שהיה דם שותת ויורד, וכששאלו אותו איך יוכל לרקוד למחר במצב זה. ענה שהרה"ק ר' מענדעלע מרימאנוב זי"ע, היה רגיל לומר בזה"ל 'פיסעלעך הייבסט ענק, לכבוד די הייליגע תורה, עס וועט נאך קומען די צייט וואס עטץ וועט שוין רוען אין רוען' [רגלים, תרימו עצמכם לכבוד התורה הקדושה, עוד יגיע הזמן שתנוחו ותנוחו], עכלה"ק.

ישועות לכבוד התורה

פעם אחת בשמחת תורה, בבית מדרשו של הי"שח ישראל' מאלכסנדר, רקד אחד הנוכחים בדרך חריגה, הוא לא פסק לרגע מלרקוד, והניף את ידיו ורגליו בתנועות נמרצות, עד שכמה מהנוכחים הביטו בו בחיך, כפי שמביטים באדם שאינו שפוי לגמרי. הגיב הרה"ק, על מיכל, בת שאול, שלעגה לריקודיו של דוד המלך לכבוד התורה, נאמר שלא היה לה ילד עד יום מותה, והרי חז"ל אמרו שמידה טובה מרובה ממידת פורענות, לכן היהודי הזה, שמבזה את עצמו לכבוד התורה – בטוח אני שיהיה לו ילד בקרוב. ואכן, האיש הזה היה חשור ילדים, ובאותה שנה נולד לו בן

רפואת הבת

בתו של הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל חלתה בחג הסוכות, וכשהגיע יום שמחת תורה הייתה ממש על ערש דוי, ל"ע. כאשר שמח הצדיק בשעת ההקפות כמנהגו, נכנסו אליו החסידים וביקשו שיטכס עצה בדבר ישועה ורחמים לבתו. נכנס הצדיק לחדרה וראה שהיא בדקות האחרונות לחייה. נשא עיניו למרום ואמר: "ריבונו של עולם, ציווית לתקוע בראש השנה ומאיר תקע, ציווית להתענות ביום הכיפורים ומאיר התענה, ציווית לשבת בסוכה בחג - ומאיר ישב, ציווית לשמוח בשמחת תורה - ומאיר שמח. והנה, עשית את בתו של מאיר חולה מאוד ומאיר צריך לקבל את הדבר בשמחה, כי 'חייב אדם לברך על הרעה בשם שמברך על הטובה'. ולכן מקבל מאיר גם את זאת בשמחה, אולם רבש"ע! הרי הלכה מפורשת היא 'אין מערבין שמחה בשמחה...' מיד החלה החולה להזיע ונתרפא.

חסד בהקפה

מעשה שהיה עם הגה"ח ר' יוסל קאזליק זצ"ל בשנים שעדיין היה דר בזוועהיל, באמצע יום שמיני עצרת – שמחת תורה, פשטה השמועה שצבאם של הרוסיים הגיעו אל תוככי זוועהיל, ובין אנשי הצבא היו הרבה יהודים, והללו לא אכלו ולא שתו כדבעי. תיכף פנה רבי שלומק' אל ר' יוסל ואמר לו, קח עמך שק ועבור בכל בתי העיר לאסוף דברי מאכל עבור החיילים היהודים. אמר לו ר' יוסל מיד אחר ה'הקפות' אעשה כדברי הרבי, אך רבי שלומק' לא הסכים לו ואמר – התורה הקדושה תגיל ותשמח גם מבלעדי להשיב נפשם. מיד עשה ר' יוסל כציווי הרבי, משחזר ר' יוסל לבית המדרש ובידו שק מלא עד גדותיו בדברי מאכל שתרמו בני העיר לצרכם של אותם יהודים, אורו פני רבי שלומק', מיהר ולקח את השק, הניחו על כתפיו והחל לרקוד עם השק הקפות סביב הבימה. כי כל כך היה חשוב ונכבד אצלו כבודם של בני ישראל, והדאגה לצרכיהם.

סחרחורת תקפה את ראשי. הדם אזל מפני. הרגשתי חולשה ואין-אונים. גרוני ניחר. ביקשתי שיתנו לי לשתות ואני אתן תשובה תוך שלושה ימים.

שלושת הימים הבאים היו הגרועים ביותר בחיי. שכבתי על דרגשי, גופי בוער מכאב וראשי עמוס מחשבות קשות וכואבות לא פחות. תהיתי אם אוכל להחזיק מעמד. אם יעמוד לי כוחי. אולם הכינסוסים היה מלא מפה לפה. כל הטירונים - ביניהם יהודים רבים - הוזמנו. השמד המצופה שלי היה מתוכנן להוות הצגה מרשימה. על הבמה ישבו אנשי הצבא הבכירים. גם הכומר נכח.

אחר כבוד הובלתי אל הבימה. התבקשתי להכריז חגיגת על רצוני לעזוב את היהדות ולהיות נוצרי. לא השבתי מיד. התבוננתי בחבריי היהודים. אחר הרמתי את עיני והבטתי בקיר שלפני, עליו הוצגו חרבות ושאר כלי-מלחמה.

כהרף עין הורדתי מהקיר קרדום קטן, הנחתי על השולחן את אצבעות ידי, ועוד טרם הספיק מי מהנוכחים להגיב, הנפתי את הקרדום וקיצצתי במכה אחת את קצות שלוש מאצבעותי. "זו תשובתי לשלושת הימים שהקצבתם לי", קראתי בלהט ונפלתי מתעלף.

המאזינים לטשו עיניהם אל כף-ידי, אל אצבעותי הקטועות. 'הקאנטוניסט' לא המשיך עוד לספר. אף לא הבחין במבטי ההערצה שננעצו בו. הוא כבר שב אל בימת הריקודים, וקולו הרם מתנגן וממלא

(שיחת השבוע)

משל חיים

ביום השמיני עצרת תהיה לכם

משל למה הדבר דומה:

לגביר אחד הייתה בת כלילת המעלות, ובהגיע זמנה להינשא חיפש לה אביה חתן מופלג בתורה ויראת שמים ממשפחה כערכם.

לאחר דרישות וחקירות נמצא הבחור המבוקש והיה זה בנו של גביר מעיר אחרת והיה החתן בחיר הלמדנים ובעל מידות נפלא.

מצאה ההצעה חן בעיני המחותנים, ועד מהרה באו בברית שידוכין.

כיון שהיו השניים נכבדים מאד, איש איש בעירו, קבעו כי את החתונה, משתה שבעת ימים, יערכו בעיר הגדולה הנמצאת בחצי הדרך בין שתי הערים וכך יוכלו כל אורחיהם לבוא אל החתונה ללא כל טרחה.

בהגיע היום המיועד, נערכה החתונה ברוב עם ובהדרת מלך. ובמשך שבעת הימים לא פסק זרם של אנשים מכובדים להגיע אל אולם המשתה.

והמחותנים, ידיהם היו מלאות בעבודה. בשמחתם טרחו כה הרבה לפקח על המשתה ולתת לכל אורח את מלא תשומת הלב, מעדנים, מאכל ומשקה.

ביום השביעי ניגש אב הכלה אל אב החתן ואמר לו: "מחותן יקר, במשך שבעת הימים דאגנו וטרחנו לאורחיהם היקרים, ומתוך שכן, כמעט ולא פגשנו זה את זה... הבה נשב ונשמח איש ברעהו..."

והנמשל ברור מאליו:

כך גם אנו, במשך כל ימי החג טורחים ישראל ומקריבים קרבנותיהם כנגד 70 אומות העולם, עד שבא הקב"ה ואומר: "ביום השמיני עצרת תהיה לכם" - "הקריבו נא לפני קרבן בשבילכם."

בכל מקום שמחים יהודים בשמחת-תורה, אבל מי שלא ראה את השמחה ב"בית הכנסת של החיילים", בעיירה שברוסיה הצארית, לא ראה שמחה טהורה ואמיתית מימיו.

רוב המתפללים בבית-כנסת זה הם חיילים יהודים, אלה שמכונים 'קאנטוניסטים'. בעודם ילדים נגזלו מחיק אמהותיהם וגוייסו לצבאו של הצאר, שם עברו עליהם רוב שנות חייהם. ולמרות הכול, הם נשארו יהודים חמים ואף בית-כנסת משלהם יש להם.

בתוך קהל הרוקדים אי-אפשר שלא להבחין ביהודי אחד, חייל ותיק, שאוחז בספר התורה בכל כוחו ורוקד במשנה מרץ. רבים כבר התעייפו ופרשו הצידה לפוש קמעא, אך הוא עודנו רוקד כאילו אך זה עתה החלה השמחה. ולפתע, ברגע של התלהבות יתירה, פתח היהודי בתנועה חדשה חולצתו וחשף את זרועו וכתפו שצלקות עמוקות נראו היטב עליהן. "תורה, תורה, אני אוהב אותך, אוהב אותך", שר בניגון המיוחד רק לו...

ההקפות הסתיימו לא מכבר. הצעירים התקבצו והקיפו את החייל מכל עבר, מאזינים בנשימה עצורה לסיפורו:

הייתי כבן שמונה כשהתקבלה הגזירה להעמיד עשרים בחורים מעירנו לצבא הצאר. בכל משפחה שהיו לה ילדים בני גילי, היה זה יום אבל. אילו מתו כל ילדי העיירה ממגיפה ביום אחד, לא הייתה האווירה קשה יותר.

ילד רך הייתי, אבל לא אוכל לשכוח את פניה האדומות מבכי של אמי. "אמא יקרה! אני אחזור" - הבטחתי לה. אך אמי, יותר משדאגה לשלומי דאגה ליהדותי: "הייתי מעדיפה לראותך מת, מאשר לראותך גוי", אמרה לי ולפתה את ראשה בשתי כפות ידה. "תמיד אשאר יהודי", השבתי לה בהחלטיות.

גם אבא, רב העיירה, פנה אלי בדברים. בעיניו לא נראו דמעות. אולם אני ידעתי, חשתי, שליבו נשבר בקירבו. שבוע לפני שנלקחתי נפטר אבא בפתאומיות.

אמא הסתירה אותי במרתף. ישבתי מכווץ במקומי ופחדתי אפילו לנשום. שמעתי קולות גסים בבית, ואחר רעש מוזר כאילו אנשים מתגוששים. משהו נפל לארץ. היה נדמה לי שזה גוף חסר חיים. "אמא! צווחתי, "אמא, את בסדר?"

לא חלפה דקה, וזוג ידיים איתנות אחזו בי וגררו אותי החוצה. אמא שכבה מוטלת דומם על הרצפה. "הרגתם את אמי, רשעים, הרגתם את אמא", ייבבתי, ואיש לא שמע לבכיי.

כל העיירה יצאה כדי ללוותנו. בתוך ההמון הבחנתי לפתע באמי. את הרגע הזה לא אשכח. איכשהו הצליחה אמא לחדור בין השוטרים המזוינים שהקיפו את הקרון, והשליכה לעברי חבילה קטנה עטופה. "אל תשכח את הבר-מצוה שלך", אמרה. בחבילה היו זוג תפילין וסידור תפילה קטן.

במשך שלוש שנים רצופות ניסו לשבור אותנו. בשיטתיות הפעילו עלינו שטיפת-מוח, מכות ועינויים. הצליפו בנו כשסרבו לאכול בגילוי-ראש. היכו כשהתעקשנו שלא לנשק לצלב.

כבן הרב הייתי מנהיג החבורה. ידעתי שחולשה שלי תגרור כניעה כללית. הרשעים הבחינו בעובדת היותי ראש הקבוצה, והאחראי עלינו ריכז את כל מאמציו כדי לשבור אותי. לא הייתה לו עבודה קלה. יוכיחו החתכים, השריטות, הצלקות.

באחד הימים, לאחר שהרביצו לי מכות-רצח הביאו אותי לפני הסמל. בחדרו נכח גם כומר. השניים החלו במסע שיכנוע משותף. דיברו ללא הרף. פרשו לפני את העתיד המזהיר, הצפון לי אם אמיר את דתי. איימו שאם אסרב להתנצר - לא אשוב לראות את אמי. אמות ככלב חוצות.

הם דיברו ודיברו, ואני אפילו לא שמעתי. הצמא שיתק את לשוני. ביקשתי מעט מים. הסמל מיהר למזוג מים בכוס, אך אהה - כשהושטתי את ידי לקחתה, לא נתן לי. בקשתו הייתה שאשיב לו לפני שאשתה. שאומר להם 'כן'. שאסכים להשתמד.

הליכות חיים

השתתפות אבל ל"ע בהקפות שניות

לאבל להקיף במוצאי שמחת תורה סביב התיבה שבו מונח הס"ת, ללא ריקוד לקיים דברי רבנו האריז"ל, אבל ריקודין בשירים ומחולות אחר שיצא היו"ט, מאן דכר שמה, דהא אפילו בשמחת בית השואבה בחג עצמו לא הושוו דעת כל הפוסקים להקל בזה, (עי' חזו"ע אבלות ח"ב עמ' שסד), דלהלכה יש לתפוס כדעת המקילין באבל,

וכן כתב הגאון רבי שריה דבילצקי זצ"ל בספרו קיצור המועדים (סוכות פרק כד או"ס), וכן העלה בספר נטעי גביראל (פרק קא סעי' ג'). ועוד.

ד למעשה, התיר הגרי"ש אלישיב (קובץ תשובות ח"ב סי' לז, ציוני הלכה עמ' תקנח) לאבל על אמו בתוך י"ב חודש "להשתתף בהקפות בשמחת תורה, וגם בריקוד. אלא שעליו למעט בריקוד מכפי שהוא רגיל בכל השנים". וזאת בנימוק ש"הרמ"א (או"ח סי' תרס סעי' ב) לא דיבר בהקפות של שמחת תורה, אלא בהקפה בלולב. והרבה נתחבטו בטעם הדבר, יש מבארים מפני שכהנים אבילים לא נכנסו להקיף בין האולם והמזבח. והגר"א מבאר משום שעל ההקפה שבלולב נאמר "ושמחתם", וכל הטעמים הללו לא שייכים בהקפות שמחת תורה, שהיא כשמחת סיום מסכת שמותר להשתתף. אלא שמשום כבוד אביו צריך למעט".

ג. מ"מ לענין הקפות שניות אחר שיצא היו"ט אין להקל ובפרט כשנערכים בהשתתפות כלי זמר ובשמחה יתרה.

ד. אולם יכול להיות נוכח בהקפות שעורך רבו האדמו"ר, כל זמן שרבו משתתף במעמד. ולא ירקוד בגופו אלא כצופה.

כ"ד הק' יוסף מוזס אבד"ק קראלי

לכבוד

המו"צ הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

על מה ששאלת האם "אבל" יכול להשתתף בהקפות שבשמחת תורה ומה הדין לגבי הקפות שניות

א. מנהג זה של ההקפות השניות כבר הזכיר הרה"ק רבי חיים ויטאל זצ"ל בשער הכוונות (שער ו') וזה לשונו: מה שנהגו להוציא הספרים מחוץ להכיל וגם להקיף עמהם בשחר ובמנחה ובערבית במוצאי יום טוב, מנהג אמיתי הוא וראיתי למורי (האריז"ל) נזהר מאד בדבר זה להקיף אחר הס"ת או לפניו או לאחריו ולרקוד ולשורר לפניו בכל יכולתו בליל מוצאי אחר תפלת ערבית והיה מקפיד מאד לעשות אז ז' הקפות שלמות וכו', גם ראיתיו בליל מוצאי י"ט שהלך לב"ה אחר והקיף ז' הקפות והלך לדרכו ומצא ביהכ"נ אחרת שנתאחרו בהקפות וחזר להקיף עמהם. והחיד"א בספרו לדוד אמת (סו"ס כו) כתב שכך גם נהג מהר"ש שרעבי זלה"ה והיה אומר שיש רזין עילאין בזה, ע"כ. וגם הרב בן איש חי (סוף פרשת וזאת הברכה) הזכיר מדברי רבינו האריז"ל הנ"ל. וכ"כ בספר מעשה רב (סי' רכב) על הגר"א, וכ"כ בכה"ח (סי' תרס"א או ל'), ובס' חזו"ע – סוכות (עמ' תס).

ב. נראה דשרי לאבל להשתתף בהקפות שבשמחת תורה ואף לרקוד בהם, וכן מותר להשתתף בשמחת בית השואבה לפי שאתי רגל דרבים ודחי אבלות דיחיד, ומכיון שהאבל חייב בשמחת החג מדין ושמחת בחגך,

וכמ"ש בשו"ת זקן אהרן – הלוי (סי' ריג), אין למונעו משמחה זו. אך לענין הקפות שניות, דהוי חול גמור, אין להתיר. ונהי דשרי

קהל הקודש קראלי בני ברק

צהלי ורוני יושבת ציון

ברגשי גיל וחדווה מקבלים אנו את פני

הוד מרן רבינו עט"ר שליט"א

לרגל בואו ברינה לשבות

בשמחת תורה הבעל"ט

בקרב אנשי שלומינו בבני ברק

יהא בואו לברכה ולהרמת קרן התורה והחסידות

עולו ואתכנשו להילולא דצדיקא

ומעמד הישועות בהר הזיתים

שיתקיים ביום ג' נח ב חשון הבעל"ט

לרגל יומא דהילולא א' חשון של

הצדיק מקראלי

מורינא ורבינו

אביגדור בן ר' משה

מנו"כ בחלקת גניזת סת"ם סמוך לכביש לאוהל גור
זכותו יגן עלינו והוא ימליץ טוב בעדינו

מאות כבר נושעו! ומה איתך?

רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'

תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון

רח' הרב אבוחצירא 12 אשדוד

טל. 08-8659931 או 055-6798152

באימייל: 8659931@gmail.com

קול קראלי

074-7962278 אידיש

03-7236730 עברית

שמעו ותחי נפשכם

לזכר עולם יהיה צדיק

הגה"ק משה זי"ע

בן הרה"צ שמואל זיע"א

בעל החתם סופר

נלב"ע כ"ה בתשרי ה'תר

ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינא ורבינו

הגה"צ אביגדור מוזס זי"ע

מקראלי

בן אדמו"ר הגה"ק משה זי"ע

מטשערעטעז

נלב"ע שב"ק א' חשון תשנ"ח

ומנו"כ בהר הזיתים ירושלים

זכותו יגן עלינו ועכ"א

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק לוי יצחק זי"ע

בן הרה"ק מאיר זיע"א

מברדיטשוב

נלב"ע כ"ה בתשרי ה'תק"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל

בהרה"צ מרדכי זצ"ל

נלבע יב כסלו תשפ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"ח ישראל צבי ז"ל

בהרה"ח אברהם אלטר ז"ל

רייטמן

נלב"ע כח תשרי תשפ"ג

ת. נ. צ. ב. ה.